

Les 66 – Antwoorden

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord שמע {sháma} [pa'al] Horen.

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon				
Ik (m)	שומע	shome'a	שמעתי	שמעתי	shámatic	אשמע	èshma	אני
Ik (v)	שומעת	shoma'at	שמעתי	שמעתי	shámatic	אשמע	èshma	אני
Jij (m)	שומע	shome'a	שמעת	שמעת	shámata	תשמע	tishma	אתה
Jij (v)	שומעת	shoma'at	שמעת	שמעת	shámat	תשמעי	tishm ^e ie	את
Hij	שומע	shome'a	שמע	שמע	sháma	ישמע	yishma	הוא
Zij	שומעת	shoma'at	שמעה	שמעה	shám ^e áh	תשמע	tishma	היא
Wij (m)	שומעים	shom ^e iem	שמענו	שמענו	shámanoe	נשמע	nishma	אנחנו
Wij (v)	שומעות	shom ^e ot	שמענו	שמענו	shámanoe	נשמע	nishma	אנחנו
Jullie (m)	שומעים	shom ^e iem	שמעתם	שמעתם	shámatèm	תשמעו	tishm ^e oe	אתם
Jullie (v)	שומעות	shom ^e ot	שמעתן	שמעתן	shámatèn	תשמעו	tishm ^e oe	אתן
Zij (m)	שומעים	shom ^e iem	שמעו	שמעו	shámoe	ישמעו	yishm ^e oe	הם
Zij (v)	שומעות	shom ^e ot	שמעו	שמעו	shámoe	ישמעו	yishm ^e oe	הן

Geb. wijs: m: שמע sh^ema, v: שמעי shimie, mv: שמעו shimoe, infinitief: לשמוע lishmo'a

Opdracht 2: Vertaal en geef de uitspraak:

Ik sta tegenover de winkel	אני עומד מול החנות	anie omed moel hach ^a noet
אני באתי בשבילו	anie batie bishvilo	Ik kwam voor (ten behoeve van) hem
היא יושבת על הכסא	hie yoshèvèt al hakise	Zij zit op de stoel
הוא הולך בכוון [של] הבית	hoe holech b ^e kiwoen [shèl] habayiet	Hij gaat in de richting van het huis
הסוס הוא מאחרי המכונית	hasoes hoe me ^a chare hamm ^e choniet	Het paard [is] achter de auto
אנחנו יושבים סביב השולחן	^a nachnoe yosh'viem sáviev hashoelchán	We zitten rondom de tafel
שלום עליכם	sháalom ^a lechèm	Vrede zij jullie

Opdracht 3 Bijbel: Noteer de uitspraak en de vertaling en bedenk waar het staat

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל-נֹחַ, וְאֶל-בְּנָיו אִתּוֹ לֵאמֹר wayomèr èlohiem èl-noach, w^eèl bánáw itto lemor

En-sprak God tot Noach, en-zijn-kinderen bij-hem zeggende.

En God zei tegen Noach en zijn zonen met hem. Genesis 9:8.

וְרוּשָׁלַם--הָרִים, סְבִיב לָהּ: וַיְהִי, סְבִיב לְעָמוֹ-- מִצֵּתָהּ, וְעַד-עוֹלָם.

Yeroeshálayiem – háriem, sáviev láh: waYHWH sáviev l^eammo – me'attáh w^ead olám

Jeruzalem – bergen rondom haar: en-God rondom zijn-volk – vanuit-nu en-tot eeuwig.

Rondom Jeruzalem zijn bergen, zo is God rondom zijn volk, van nu aan tot in eeuwigheid.

Psalm 125:2, zie dr uitle van dr. Piet van Midden, [Efemeride 655](#).

וַיֹּאמְרוּ, אֶל-מֹשֶׁה, דַּבֵּר-אֵתָהּ עִמָּנוּ, וְנִשְׁמָעָהּ; וְאֶל-יְדַבֵּר עִמָּנוּ אֱלֹהִים

wayomroe, èl-moshèh, dabber attáh immánoe; w^enishmá'áh*; w^eal y^edabber imánoe èlohiem

En-zij-zeiden tot Mozes, spreek u met-ons, en-wij-zullen-horen; en-niet zal-spreken met-ons de Heer. Zij zeiden tegen Mozes: Spreek ú met ons, dan zullen wij luisteren, maar laat God niet met ons spreken. Exodus 20:19 (HSV).

* Dit is een aansporende wijs, zie les 67.

Les 67 – Werkwoorden 15 – Aanvoegende wijs

In les 23 maakten we kennis met de Gebiedende wijs, nu gaan we ook naar een paar verwante vormen kijken.

De **Gebiedende Wijs** (*modus imperativus*) is afgeleid van de Toekomende tijd (*imperfectum*), tweede persoon, door het voorvoegsel ת weg te laten en de klanken aan te passen. Bij de hitpa'el wordt de ת vervangen door een ה. Het gaat dan om een *gebod* om iets te doen.

'**Afradende wijs**': Bij een wens, goede raad of niet-streng *verbod* wordt niet het woord לֹא {lo} gebruikt, maar אַל {al}, met de toekomende tijd: אַל-תִּגְנוֹב {al-tignov} Wil toch niet stelen! Vaak wordt hieraan het woord נָא {ná}, toch, toegevoegd: אַל-נָא תִּגְנוֹב {al-ná tignov}.

Bij de **Verbiedende wijs** (*modus prohibitivus*), een streng verbod, wordt de gewone Toekomende Tijd gebruikt, met het woord לֹא {lo}, zoals we hebben gezien bij de Tien Geboden in les 49: לֹא תִגְנוֹב {lo tignov} Gij zult niet stelen, Exodus/Shemot 20:15.

De **Aanvoegende Wijs** (*modus jussivus*) noemen we in Nederland wel de 'Kookboekenstijl': 'Men neme een ei'. Hij bestaat naast de gewone Toekomende Tijd; het is een verkorte vorm die dient om de wens uit te drukken dat iets zal gebeuren. Bij veel werkwoorden is die verkorte vorm echter helemaal niet korter, zodat het verschil niet te zien is. Een paar voorbeelden:

יִבְנֶה	yivne	Hij zal bouwen	יִבֵּן	yivèn	Hij moge bouwen
יִכְתֹּב	yichtov	Hij zal schrijven	יִכְתֹּב	yichtov	Hij moge schrijven

De **Aansporende Wijs** (*modus cohortativus*): naast de verkorte vorm van de Toekomende Tijd bestaat ook een *verlengde* vorm, die aan het werkwoord de kracht geeft van een aansporing. Hij komt alleen voor in de eerste persoon, enkelvoud en meervoud, en wordt gevormd middels het achtervoegsel ה , bijgenaamd *ה-paragogicum*. (Hij doet me denken aan de richtings-ה van les 58). De klemtoon valt op dit achtervoegsel, daarom wordt de klank van de tweede lettergreep lichter en verandert een 'o' in een 'e'. Soms wordt het woord נָ toegevoegd.

אֶזְכֹּר	èzkor	Ik zal gedenken	אֶזְכֶּרָה	èzk ^e ráh	Laat ik/moge ik/ik wil gedenken
נִזְכֹּר	nizkor	Wij zullen gedenken	נִזְכֶּרָה	nizk ^e ráh	Laten wij/mogen wij gedenken
נִכְתֹּב	nichtov	Wij zullen schrijven	נִכְתֶּבָה	nicht ^e váh	Laten wij schrijven

Soms krijgen vormen van de toekomende tijd, eindigend op 'ie} en 'oe}, dus jij (v) en jullie en zij (mv), een extra noen aan het eind, die *paragogische noen* wordt genoemd. Hij verandert niet de betekenis, maar geeft er mogelijk wat meer nadruk aan. In plaats van תִּכְתְּבוּ {ticht^evoe} staat er dan תִּכְתְּבוּן {ticht^evoen}

Woordenschat

בִּקֵּשׁ, בִּקְשׁ	biqesh [pi'el]	Zoeken, verzoeken
בָּשָׂר	básár (m)	Vlees
גָּדוֹל	gádol (bn)	Groot
יָדִיד	yádied (m)	Vriend, geliefde
יָדִידָה	y ^e didáh (v)	Vriendin, geliefde
סָבַב	sávav [pa'al]	Rondgaan, ronddraaien
קָם, קוּם	qám, qoem [pa'al]	Opstaan קוּם לָקוּם láqoem (inf).
Dit is een werkwoord dat vele <i>binyaniem</i> en betekenissen heeft. Een afgeleid woord is:		
מָקוֹם	máqom (m)	Stad, plaats. ('mokum')
Zie Markus 5:41, <i>Talitha koem, hetgeen betekent: Meisje, sta op!</i>		
שׁוּק	shoeq (m)	Markt שׁוּקֵי שׁוּקֵי sh'wáqiem (mv), שׁוּקֵי־ shoeke (mv constr)

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord קום ,קָם, qám, qoem [pa'al] Opstaan.

Raadpleeg [les 95](#).

Persoon	Tegenwoordige tijd		Verleden tijd		Toekomende tijd		Persoon
Ik (m)	אָנִי
Ik (v)	קָמָה	qámah	קָמְתִי	qam'tie	אָקוּם	áqoem	אָנִי
Jij (m)	אַתָּה
Jij (v)	אַתְּ
Hij	הוּא
Zij	הִיא
Wij (m)	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	אַתֶּם
Jullie (v)	אַתֶּן
Zij (m)	הֵם
Zij (v)	הֵן

Geb. wijs: m:, v:, mv:, infinitief: לָקוּם láqoem

Opdracht 2: Noteer de uitspraak, de vertaling, en de vorm van het werkwoord.

Zie de lessen 23, 53 en woordenlijst [Les_75](#).

וַיִּשְׁמַרְךָ יְהוָה, וַיְבָרְכֶךָ

וְאֵל-הַמַּלְאָכִים, אֲדַבְּרָה-נָא אֶל-הַמַּלְאָכִים,

אֲקוּמָה נָא וְאֶסֹבְבָה בְּעִיר, בְּשׁוֹקִים וּבְרַחֲבוֹת—אֲבַקֶּשָׁה

--אֲלַכְהָ לִי אֶל-הַגְּדֹלִים, וְאֲדַבְּרָה אִתְּם

אֲשִׁירָה נָא לַיְדִידִי

וְאָמַרְתָּ אֲכַלְהָ בָשָׂר

Bronnen: Leerboek der Hebreeuwsche taal, rabbijn S. Ph de Vries; en.wikipedia.org; biblehub.com;
 Basisgrammatica van het Bijbels Hebreeuws, Eburon Uitgeverij; www.programmingbasics.org (illustratie)
Zie ook: Videoles van dr. Piet van Midden, https://webapp.fkt.uvt.nl/bho/plugin_wiki/page/hebreeuws, les Het sterke werkwoord 04, vierde onderwerp.